

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

clasa a III-a

Margareta Onofrei
Simona-Andreea Bran

Capitolul 1 – PRIMUL CLOPOȚEL	9	Numărul verbului	37
<i>Întâia zi de școală</i> , de Edmondo de Amicis	10	Dialogul. Inițierea unui schimb verbal	38
Punctul. Linia de dialog. Virgula	11	Afișul, fluturașul	39
Propoziția	12	Recapitulăm	40
Componentele cărții	13	Proiect	41
Două puncte. Semnul întrebării	13	Evaluare	42
Semnul exclamării	14		
Scrierea cu <i>m</i> înainte de <i>b</i> și <i>p</i>	14	Capitolul 4 –	
Portofoliul	15	SĂRBĂTOARE ÎN ȚARA MEA	43
Evaluare inițială	16	<i>Legenda tricolorului</i>	44
		Scriem corect: <i>â</i> sau <i>î</i>	45
Capitolul 2 – SUFLET DE COPIL	17	Cererea simplă, familiară și	
<i>Vânătorii de fantome</i> , de Cornelia Funke	18	cererea politicoasă	46
Textul literar	19	<i>Țara mea</i> , de Otilia Cazimir	47
Scrierea corectă: <i>sa/ s-a</i> și <i>sau/ s-au</i>	19	Textul literar în versuri (poezia)	47
Literă, sunet, vocală, consoană, silabă	20	Scrierea corectă: <i>ești, este, eram, erai, era</i>	48
Povestirea unei întâmplări trăite sau		Invitația	50
observate	21	<i>Amintiri din copilărie</i> , după Ion Creangă	51
<i>Gărgărița Gloria</i> , de David Gruev	22	Scrierea corectă: litera <i>x</i>	53
Textul literar. Repere de timp și de spațiu	23	E-mailul	54
Scrierea corectă: <i>într-un/ într-o</i> și		Recapitulăm	55
<i>dintr-un/ dintr-o</i>	23	Evaluare	56
Cuvântul. Formă și sens	24		
<i>Un hotel cu surprize</i> , de Thomas Mantasser	25	Capitolul 5 –	
Textul literar. Narator, personaje	26	FASCINAȚIA NATURII	57
Așezarea textului în pagina caietului	27	<i>Charlie și fabrica de ciocolată</i> , de Roald Dahl	58
Recapitulăm	29	Textul descriptiv	59
Evaluare	30	Scrierea corectă: scrierea cu majusculă	59
		Substantivul	60
Capitolul 3 – AVENTURA	31	<i>Taine</i> , de Mihail Sadoveanu	61
<i>Călătoarele</i> , de Emil Gârleanu	32	Scriere corectă: <i>mai/ m-ai</i>	62
Scrierea corectă: <i>i-a/ ia, i-ar/ iar</i>	33	Substantivul – întuirea numărului	63
Verbul	34	Prezentarea unei activități	63
Relatarea unei acțiuni/ întâmplări		<i>Mărțișor</i> , de Ion Pillat	64
cunoscute	34	Scrierea corectă: <i>cei/ ce-i</i>	65
<i>Alice în Țara Minunilor</i> , de Lewis Carrol	35	Substantivul - întuirea genului	66
Scrierea corectă: <i>va/ v-a</i>	36	Prezentarea unei persoane	67

Recapitulăm	68		
Proiect	69		
Evaluare	70		
Capitolul 6 – TĂRĂMUL FANTEZIEI	71	Capitolul 8 – SOSEȘTE VACANȚA	95
<i>Orașul Florilor</i> , de Nikolai Nosov	72	<i>Va-can-ță!</i> , de Mircea Sântimbreanu	96
Textul literar descriptiv	73	Exerciții recapitulative	97
Scrierea corectă: grupuri de sunete	73	Evaluare finală	99
Adjectivul	74		
Descrierea obiectelor din jurul nostru	74	LECTURĂM	101
<i>Pădurea fermecată</i> , de Enid Blyton	75	<i>În bibliotecă</i> , de Ana Blandiana	102
Textul literar. Fragmente narative și descriptive	76	<i>Cipi, acest pitic uriaș</i> , după Fodor Sandor	104
Scrierea corectă: grupuri de litere	76	<i>Ferbonia</i> , de Ioana Nicolaie	106
Descrierea unei ființe din universul apropiat	77	<i>Un leu sub pomul de Crăciun</i> , de Irmgard Kramer	108
<i>Odiseea lui Ollie</i> , de William Joyce	78	<i>Dimineața</i> , de Vasile Alecsandri	110
Scrierea corectă: <i>la/ l-a</i>	79	<i>Ce te legeni</i> , de Mihai Eminescu	111
Recapitulăm	81	<i>Insula delfinilor</i> , de Arthur C. Clarke	112
Evaluare	82	<i>Hoțul</i> , de Tudor Arghezi	114
Capitolul 7 – JOCURILE COPILĂRIEI	83	NE JUCĂM	116
<i>Păcăleala motănașului Mionel</i> , de Florian Cristescu	84	Harta pasiunilor	116
Scrierea corectă: <i>săi/ să-i, neam/ ne-am</i>	85	Ce crezi că s-ar întâmpla dacă ...?	118
Pronumele personal	86	Listă de lecturi pentru vacanță	118
Dialogul. Reguli de comunicare eficientă	87	Fișe de observare/ monitorizare	119
<i>Eu, Robotul</i> , de Isaac Asimov	88	Bibliografie	120
Organizatorii grafici	89		
Scrierea corectă: <i>iau/ i-au, mie/ mi-e</i>	89		
Pronumele personal – Intuirea numărului	90		
Cartea poștală	91		
Recapitulăm	92		
Proiect	93		
Evaluare	94		

Întâia zi de școală

de Edmondo de Amicis

Azi e întâia zi de școală! Ca un vis au trecut, la țară, cele trei luni de vacanță! Mama m-a dus azi-dimineață la școala Baretti, ca să mă înscrie în clasa a III-a primară; mi-era gândul tot la țară și mă duceam la școală cu inima rea. Pe toate ulițele mișunau copiii; cele două librării erau pline de părinți, care cumpărau: ghiozdane, caiete, condeie, și în fața școlii se grămădise atâta lume, încât portarul și polițistul abia puteau să țină orânduială la poartă. Pe când stam lângă poartă, simții că-mi pune cineva mâna pe umăr; era profesorul meu din clasa a II-a, cel cu părul roșu și zbârlit, vesel, ca de obicei. El îmi spuse:

— Va să zică, Enrico, iată-ne despărțiți pentru totdeauna!

Lucrul acesta-l știam și eu, dar cuvintele lui tot mă întristară.

Pătrunserăm cu greu. Domni, doamne, femeii din popor, meșteșugari, ofițeri, bunici, servitoare: fiecare cu câte un copil de mână și cu certificatele de promovare în cealaltă, umpleau sala și scara, făcând atâta zgomot, încât părea că intrau la teatru. Revăzui cu plăcere sala cea mare din etajul de jos, cu ușile celor șapte clase, unde-mi petrecusem cei dintâi trei ani de școală.

Era gloată mare. Profesoarele treceau în sus și în jos. Profesoara mea din clasa I superioară mă salută din ușa clasei sale și-mi zise:

— Enrico, tu mergi acum la etajul de sus. N-am să te mai văd nici măcar trecând! Și se uită la mine cu întristare. (...)

Mă gândeam asemenea la profesorul meu din clasa a II-a. Ce bun era și ce micuț! Părea că este un școlar de-ai noștri! El mereu râdea cu noi. Ce rău îmi pare că nu-l mai văd aici cu părul lui cel roșu și zbârlit! Profesorul de acum e înalt și n-are barbă, părul îi e cărunț și lung, are o dungă adâncă pe frunte. Glasul îi este gros, se uită țintă la noi ca și cum ar vrea să ne ghicească gândurile. Nu râde niciodată! Eu îmi ziceam în mine: „Asta e abia ziua dintâi, mai sunt încă nouă luni! Ce de muncă! Câte examene la sfârșitul lunilor! Ce de osteneală!” Îmi păru bine că găsii pe mama la ușa școlii, căci simțeam nevoia de a mă arunca în brațele ei.

Ea mi-a zis:

— N-ai grijă, Enrico, o să învățăm împreună.

Mă întorsei acasă cu inima bună.

CITIM ȘI EXPLORĂM

1. Răspunde la următoarele întrebări:

- Când începe acțiunea textului?

Exemplu: Acțiunea textului începe în prima zi de școală.

- Unde se desfășoară aceasta?
- În ce clasă este Enrico?
- De cine își amintește cu drag băiatul ?

2. Realizează corespondența, urmând modelul.

A	B
Copiii avuseseră vacanță	nu râdea niciodată.
Enrico învață	l-a salutat pe Enrico.
Profesoara din clasa I	la școala Baretti.
Profesorul actual	timp de trei luni.

3. LUCRĂM ÎN PERECHE

Formulează o întrebare pentru colegul de bancă în legătură cu textul. Acesta va răspunde și-ți va adresa o întrebare la care vei răspunde. Vă puteți referi la timp, spațiu, întâmplări etc.

Exemplu: — Ce îi spune profesorul lui Enrico?

— Profesorul îi spune că se vor despărți pentru totdeauna.

APROFUNDĂM

4. Notează două personaje din text și câte o trăsătură a lor.

5. Precizează cum se simte Enrico la finalul primei zile de școală.

CREĂM

6. Scrie patru-șase propoziții despre prima ta zi de școală din clasa a III-a. Exemplu: Am ajuns la școală înaintea tuturor colegilor.

SCRIEM CORECT

1. Explică rolul utilizării semnelor de punctuație din enunțurile:

a) — *Miruna, noi mergem la bibliotecă.*

b) *Mama a cumpărat de la piață un kilogram de mere, două kilograme de pere și unul de prune.*

2. Desenează conturul semnelor de punctuație pe care ți le-ai amintit; poți folosi culori vesele pentru a le face să arate cât mai atractiv.

VOCABULAR

condei – instrument de scris, creion;

orânduială – ordine;

gloată – mulțime de oameni;

cărunt – care a început să albească.

NE AMINTIM

Semne de punctuație

Punctul se utilizează la sfârșitul unui enunț în care se comunică o informație.

Linia de dialog anunță începutul vorbirii unei persoane.

Virgula se folosește între cuvintele unei enumerări sau separă cuvântul care exprimă o strigare de restul cuvintelor.

NE AMINTIM

Noi comunicăm cu ajutorul propozițiilor/ enunțurilor alcătuite din cuvinte.

Propoziția este o comunicare înzestrată cu sens.

În propoziție/ enunț, se folosesc semne de punctuație, în funcție de înțeles.

CALENDARUL
CITITORILOR

Pe panoul clasei, fiecare dintre voi va avea o pagină personală. Ea cuprinde numele, data nașterii, un desen reprezentativ al lunii/ anotimpului în care v-ați născut, lista de lecturi pe care le veți citi pe parcursul anului. Pe măsură ce citiți o carte/ un basm/ o poezie, treceți titlul în calendar.

La sfârșitul anului școlar, veți face un clament în funcție de lecturile citite.

EXERSĂM

1. Precizează câte propoziții sunt în următorul fragment:

Era gloată mare. Profesoarele treceau în sus și în jos.

2. Alcătuieste câte o propoziție cu fiecare dintre următoarele cuvinte: *vis, mișunau, librărie, vesel, cărunt.*

3. Notează cuvintele potrivite după modelul dat:

Model: inimă – inimioară

ghiozdane – mână –

caiete – copil –

4. Transcrie propozițiile, delimitând cuvintele după model:

a) *Profesorul / lui Enrico era bunșimic.*

b) *El râdeamereucuelevii.*

5. Alcătuieste două propoziții despre școala ta, utilizând două cuvinte selectate din textul „Întâia zi de școală”.

6. LUCRĂM ÎN PERECHE

a) Alcătuieste o prezentare, urmând modelul de mai jos.

NUME ȘI PRENUME *Alexandru Marin*
 ȘCOALA UNDE ÎNVĂȚ *„Ion Creangă”, București*
 CLASA *a III-a*
 VÂRSTĂ *9 ani*
 DATA NAȘTERII *17 august 2012*

b) Prezintă-te în fața colegului de bancă, apoi în fața clasei, în funcție de reperate de mai sus.

Exemplu: Salut! Numele meu este Alexandru Marin. Sunt elev în clasa a III-a, la Școala Gimnazială „Ion Creangă” din București. M-am născut pe 17 august, în anul 2012, deci am 9 ani.

CITIM ȘI EXPLORĂM

1. Răspunde la următoarele întrebări referitoare la coperta cărții alăturate:

- Care sunt informațiile pe care le conține?
- Ce reprezintă ilustrația de pe copertă?

Precizează rolul ei.

APROFUNDĂM

2. Notează informațiile de pe coperta manualului tău de Limba și literatura română.

3. Scrie, din cuprinsul manualului tău preferat, un titlu care ți s-a părut interesant și la ce pagină se află acesta.

4. **LUCRĂM ÎN PERECHE** Fiecare dintre voi citește câte una dintre ghicitorile despre carte, apoi îi prezintă colegului de bancă ce a înțeles din aceasta.

Are foi și nu e pom,

Îți vorbește ca un om

Și cu cât o îndrăgești

Tot mai mult o folosești.

Eu știu multe, chiar de toate,

Și nu țin secret nimic;

Ți le spun, ca unui frate,

De mă cercetezi un pic.

OBSERVĂM

Cartea este o scriere cu un anumit subiect, tipărită și legată în volum.

Coperta cărții conține următoarele informații esențiale: titlul, autorul/autorii, editura la care a apărut aceasta.

Ilustrațiile însoțesc și completează textul.

Cuprinsul cărții este o listă în care sunt enumerate capitolele și subcapitolele, titlurile textelor din carte, cu indicarea paginii corespunzătoare.

CREĂM

5. Începutul anului școlar aduce cu sine pătrunderea în universul cărții. Alcătuieste două-patru propoziții în care să explici cum te pot ajuta cărțile în viața de elev.

SCRIEM CORECT

1. Motivează utilizarea semnelor de punctuație din enunțurile:

a) *Prietenii Elenei sunt: Oana, Mirela, Mihai, George.*

b) *Mama a întrebat:*

— Mihai, te aștept acasă?

Exemplu: Două puncte din primul enunț anunță o enumerare.

2. Scrie A (adevărat) sau F (fals), urmând modelul.

a) Două puncte reprezintă un semn de punctuație. A

b) Între termenii unei înșiruri se pune virgulă.

c) Punctul se utilizează la sfârșitul unei propoziții în care se întreabă ceva.

d) După o propoziție care redă mirarea vorbitorului se pune punct.

PROIECT

Alcătuieste o copertă pentru cartea ta preferată. Notează informațiile necesare și realizează o ilustrație sugestivă.

NE AMINTIM

Semne de punctuație

Două puncte anunță vorbirea unei persoane sau o enumerare, o explicație, o concluzie etc.

Semnul întrebării se folosește la sfârșitul propoziției prin care se întreabă ceva.

NE AMINTIM

Semnul exclamării se utilizează la sfârșitul propoziției care exprimă o mirare, o poruncă, un îndemn, un salut etc.

OBSERVĂM

Se folosește consoana **m**, înaintea de consoanele **b** și **p**.

Exemple: bomboană, limpede.

Biblioteca noastră

Cu siguranță aveți în biblioteca personală o carte care v-a plăcut. Sunteți invitați să o aduceți la școală. O veți prezenta colegilor și o veți lăsa, până la sfârșitul anului școlar, în biblioteca din clasa voastră. În urma prezentărilor, colegii vor împrumuta, pe rând, câte un volum pe care îl vor returna în decurs de câteva săptămâni.

3. Alcătuieste enunțuri în care să folosești următoarele semne de punctuație:

4. Completează cu *m* sau *n* spațiile libere, urmând modelul:

• împărat • î...bătrânit • î...pietrit • ci...panzeu • î...ot

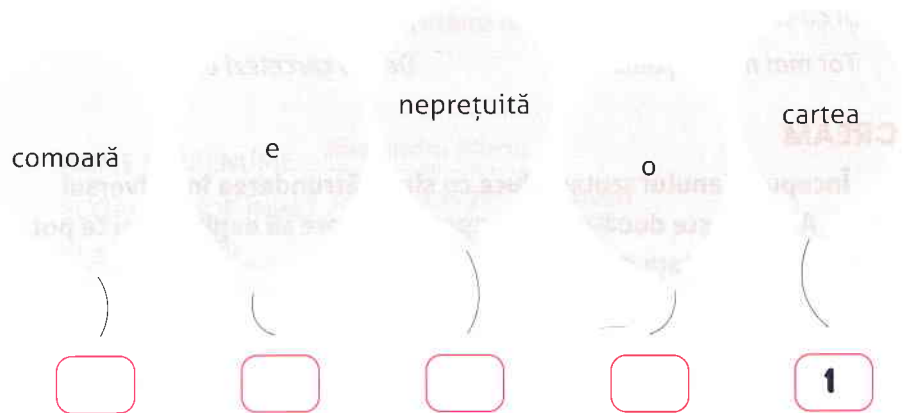
5. Elimină forma greșită, urmând modelul.

~~epure~~/iepure, cizmă/cismă, unbla/umbla, suare/soare, limbă/linbă

6. Alcătuieste propoziții cu formele corecte ale cuvintelor de la exercițiul anterior.

EXERSĂM

1. Numerotează baloanele de mai jos, astfel încât să obții ordinea corectă a cuvintelor, pentru a forma o propoziție. Urmează modelul.

2. Formulează o întrebare pentru următorul răspuns:

La începutul anului școlar, elevii sunt fericiți.

3. Eu spun una, tu spui mai multe: cheie, zgomot, comoară, ciocolată.

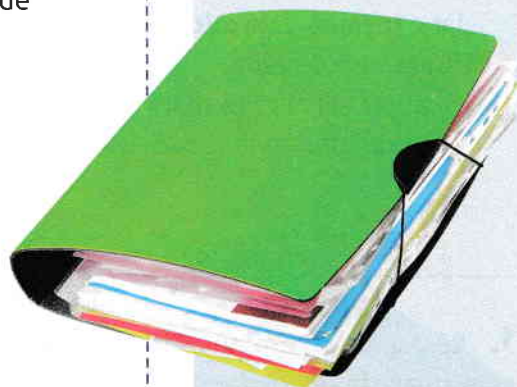
COMUNICĂM

1. **LUCRĂM ÎN PERECHE** Discutați despre cărțile voastre preferate. Fiecare dintre voi îi povestește colegului de bancă subiectul cărții favorite, citite în vacanța de vară.

Portofoliul reprezintă cartea ta de vizită pentru o anumită disciplină. Portofoliul la Limba și literatura română cuprinde următoarele materiale, așezate într-un dosar:

- pagină distinctă (nume, prenume, clasa, școala de proveniență)
- materiale realizate în cadrul disciplinei, cum ar fi:
 - a) pagini ale jurnalului de lectură
 - b) desene
 - c) proiecte
 - d) fișe de lucru
 - e) teste
 - f) diplome/ distincții etc.
- alte materiale

Criterii de evaluare pentru portofoliu: conținut, redactare, originalitate.

JURNAL DE LECTURĂ

Alcătuiește o pagină de jurnal pentru lectura ta preferată, citită în vacanța de vară.

Criterii de evaluare pentru jurnalul de lectură: înțelegerea textului, conținutul jurnalului, redactarea materialului, originalitate în abordarea cerinței.

FILĂ DE PORTOFOLIU

Jurnal de lectură

Titlu:

Autor:

Personaje:

Locul și timpul:

Întâmplarea:

Impresii de lectură:

Cel mai mult mi-a plăcut:

Când am citit, am avut următoarele sentimente:

